

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTEL尼亚

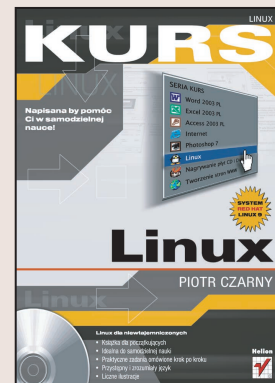
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Linux. Kurs

Autor: Piotr Czarny

ISBN: 83-7361-425-7

Format: 180x235, stron: 280

**Zamiast długich tekstów — rysunki z dokładnymi objaśnieniami.
Samodzielna nauka nigdy nie była tak prosta**

Nazwa „Linux” obita Ci się zapewne o uszy. Wiesz pewnie, że jest to system operacyjny dostępny zupełnie za darmo; bezpieczny i stabilny, ale też trudny i nieprzystępny dla nowicjuszy. Jednak Linux cały czas ewoluuje i zmienia swoje oblicze. Najnowsze dystrybucje tego systemu są nie tylko coraz łatwiejsze w obsłudze, ale także coraz lepiej zaopatrzone w dodatkowe oprogramowanie. Obecnie w Linuksie możesz zrobić wszystko, co do tej pory robiłeś w Windows, oszczędzając pieniądze i nie martwiąc się, że system zawiesi się, a Twoja praca pójdzie na marne.

Książka „Linux. Kurs” to nowoczesny podręcznik, dzięki któremu w krótkim czasie poznasz fascynujący świat Linuksa i nauczysz się w nim poruszać. Jest to pozycja skierowana do początkujących użytkowników, nie mających większego doświadczenia w obsłudze komputera. Z książki możesz korzystać bez pomocy nauczyciela. Krótkie rozdziały, które możesz przeczytać w ciągu kilkunastu minut, pokazują krok po kroku jakie czynności należy wykonywać, aby osiągnąć zamierzony efekt.

Poznasz:

- Podstawy pracy z Linuksem
- Pliki i foldery w Linuksie
- Konfigurację sprzętu
- Korzystanie z poczty elektronicznej i stron WWW
- Nagrywanie płyt CD-R w Linuksie
- Tworzenie grafiki w programie GIMP
- OpenOffice — linuksowy odpowiednik MS Office

Książki wydawnictwa Helion z serii „Kurs” skierowane są do początkujących użytkowników komputerów, którzy chcą w krótkim czasie nabyć praktycznych umiejętności przydatnych w karierze zawodowej i codziennej pracy.

Napisane przystępnym językiem i bogato ilustrowane, są wspaniałą pomocą w samodzielnej nauce. Wszystkie opisywane programy zostały umieszczone na płycie CD dołączonej do książki.

Wydawnictwo Helion
ul. Chopina 6
44-100 Gliwice
tel. (32) 230-98-63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Pierwsza sesja	23
Nazwy użytkowników i hasła	24
Załadowanie systemu	25
Logowanie	26
Terminal	27
Łatwo dostępny Terminal	28
Nowe konto użytkownika	29
Problemy ze zmianą hasła	31
Udana zmiana hasła	33
Podsumowanie	34
Rozdział 2. Karta grafiki i monitor	35
Testowanie i konfiguracja sprzętu	37
Podsumowanie	42
Rozdział 3. Wygląd ekranu	43
Pulpit wirtualnego biurka	45
Okna — kameleony	49
Kolekcja wygaszaczy	51
Podsumowanie	52
Rozdział 4. Pulpit i foldery	53
Pulpit	56
Panel	57
Uprzywilejowane programy	58
Uruchamianie aplikacji	59
Centrum sterowania	61
Wygodne uruchamianie programów	63
Skrót na panelu	65
Usuwanie skrótów	66

Aplikacje uruchamiane w tym samym obszarze roboczym	68
Folder użytkownika	72
Podsumowanie	73
Rozdział 5. Mysz i klawiatura	75
Mysz	76
Klawiatura	78
Podsumowanie	81
Rozdział 6. Dostęp do plików i folderów	83
Korzystanie z napędów dyskiety i CD-ROM	86
Formatowanie dyskiety	89
Foldery	91
Właściwości foldera	92
Zmiana praw do zasobów	94
Przeglądanie partycji Windows	98
Podsumowanie	101
Rozdział 7. Nagrywanie płyt CD	103
Blokowanie automatycznego montowania napędu CD	104
Automatyczne montowanie napędu CD	105
Nagrywanie płyt CD	106
Podsumowanie	110
Rozdział 8. Drukarka	111
Instalowanie drukarki	112
Testowanie drukarki	115
Zmiana jakości wydruku	117
Zmiana formatu papieru	119
Zmiana szerokości marginesów	121
Podsumowanie	123
Rozdział 9. Dostęp do internetu	125
Połączenie za pośrednictwem modemu	126
Połączenie za pośrednictwem telewizji kablowej	129
Podsumowanie	132
Rozdział 10. Mozilla	133
Budzenie Mozilli	134
Twoje ulubione strony	136
Edycja opisu zakładki	137
Zapisywanie zakładek do pliku	138
Strona startowa	139
Historia	142
Powiększenie	143
Podsumowanie	145
Rozdział 11. Bezpieczny Outlook	147
Jak uruchomić Evolution	148
Uruchamianie programu Evolution	153
Ludzie listy piszą	154

Wizyta listonosza	155
Czytamy listy wysłane	156
Kalendarz	157
Usuwanie wpisu	160
Wyświetlanie innego dnia	161
Kalendarz tygodniowy	162
Konfiguracja programu	163
Wizytownik	165
Podsumowanie	166
Rozdział 12. Darmowy Office	167
Konfiguracja OpenOffice	169
Nowy dokument tekstowy z szablonu	174
Tworzenie nowego dokumentu za pomocą AutoPilota	175
Wpisywanie tekstu	176
Formatowanie tekstu	177
Zapisywanie dokumentu	179
Wczytywanie dokumentu	180
Wstawianie tabeli	181
Wstawianie obrazka do dokumentu	182
Arkusz kalkulacyjny	183
Zapisywanie dokumentu w formacie pdf	186
Podsumowanie	190
Rozdział 13. Zarządzanie pakietami	191
Package Management Tool	192
Podsumowanie	197
Rozdział 14. Midnight Commander	199
Uruchamianie MC	201
Tryb wyświetlania	202
Szybki podgląd	203
Informacje	204
FTP	205
Drzewo katalogów	206
Wyszukiwanie plików	207
Zmiana uprawnień	208
Tworzenie folderów	209
Usuwanie folderów	210
Podsumowanie	211
Rozdział 15. GIMP	213
Nowy obrazek	214
Zapisywanie	216
Okno Warstwy, kanały i ścieżki	217
Właściwości narzędzi	218
Malowanie pędzlem	219
Malowanie	220
Wypełnienie	222

Deseń	224
Logo	225
Elementy strony WWW	226
Kula.....	227
Podsumowanie.....	228

Rozdział 16. Sztuczki i chwyt..... 229

Czyszczenie okna terminala.....	231
Dokumentacja poleceń	232
Dostępne powłoki.....	233
Dziennik	234
Edytor vim	235
Edytor vim — wczytywanie dokumentu.....	237
Finger.....	237
Informacja o komputerze.....	238
Katalog bieżący	238
Katalog domowy	238
Lista n wydanych poleceń.....	239
Lista wydanych poleceń	239
Nowy użytkownik.....	240
Objętość podfolderów	242
Ping.....	243
Procesy.....	244
Skojarzenie dźwięków ze zdarzeniami.....	245
Ścieżka poszukiwania — dodanie katalogu.....	246
Ścieżka przeszukiwania	246
Terminal.....	247
Typ powłoki.....	247
Uprawnienia roota	248
Wersja systemu operacyjnego.....	248
Wolne miejsce na dysku.....	249
Wysyłanie listu z terminala	249
Wyświetlanie ekran po ekranie	250
Wyświetlanie plików ukrytych.....	251
Zawartość katalogu.....	252
Zawartość katalogu wraz z plikami ukrytymi	253
Zmienne środowiskowe	253
Podsumowanie	254

Dodatek A Jak zainstalować system Red Hat Linux 9..... 255

Cztery w jednym	257
Poznajemy komputer	258
Bezбłędne nośniki	261
Dzielimy dysk na kawałki.....	264
Linuksie stań się.....	265
Nie wszystko stracone	272
Podsumowanie	273

Skorowidz..... 275

- ♦ Testowanie i konfiguracja sprzętu
- ♦ Podsumowanie

Karta grafiki i monitor

Sterownik zawiera informacje o urządzeniu. Wybranie sterownika właściwego urządzenia powoduje, że można wykorzystać wszystkie funkcje, w które wyposażone jest urządzenie.

Parametrami, które wpływają na wygląd wyświetlanego obrazu są:

- ♦ *Rozdzielczość ekranu.* Ekran składa się z dużej liczby punktów, zwanych pikselami. Są one na tyle małe, że obraz oglądany z pewnej odległości nie sprawia wrażenia nieciągłości. Im punktów jest więcej, tym dokładniej odwzorowane są kształty. Karty grafiki i monitory obsługują standardowe rozdzielczości ekranu: 640×480 , 800×600 , 1024×768 itd. Liczba przed znakiem $\times$ oznacza liczbę punktów w poziomie. Liczba za znakiem $\times$ oznacza liczbę punktów w pionie.
- ♦ Jako miara rozdzielczości używana jest liczba punktów na cal (ang. *dot per inch*, w skrócie *dpi*). Typowe rozdzielczości ekranów monitorów komputerowych wynoszą 72 lub 96 dpi. Rozdzielczość drukarki atramentowej to około 300 dpi. Drukarki laserowe mają rozdzielczość rzędu 600 dpi i więcej.
- ♦ *Głębia kolorów* (ang. *Color Depth*). W otaczającej nas rzeczywistości nie ma ograniczeń co do liczby istniejących kolorów. W komputerze każdy kolor to... sekwencja cyfr. Praktycznie nie używa się mniejszej liczby kolorów niż 16. Ilustracje w książce wykonane są w 256 odcieniach szarości. Im wyświetlanych kolorów może być więcej, tym barwy bardziej zbliżone do naturalnych. Rośnie jednak liczba informacji, które ma przetworzyć komputer. Gdy ma on małą moc obliczeniową lub prostą kartę grafiki, ustawienie zbyt dużej liczby kolorów spowoduje powolne odświeżanie ekranu.

- ♦ Zakres częstotliwości odchyłania pionowego (*Vertical Sync Range*) ma wpływ na stabilność obrazu. Przy częstotliwościach 50 – 60 Hz obraz może drgać. Szczególnie jest to widoczne przy świetle jarzeniowym. Niestabilność obrazu jest męcząca dla wzroku. Zadowalające warunki pracy można uzyskać po ustawieniu częstotliwości odświeżania rzędu 75 – 80 Hz. Monitory dobrej jakości umożliwiają wyświetlanie obrazu z częstotliwością odświeżania 120 Hz i wyższą.
- ♦ Częstotliwość odchyłania poziomego (*Horizontal Refresh Rate*) określa ile tysięcy razy w ciągu sekundy plamka elektronów przesuwa się po ekranie, rysując obraz.
- ♦ Z listy widocznej po lewej stronie okna *Monitor Settings* wybierz typ monitora. Po wybraniu typu monitora (*Model Name*) wczytane Praktyczny kurs Javazostaną: typ monitora oraz częstotliwość odchyłania pionowego (*Vertical Refresh Rate*).

Nie zawsze w czasie instalacji wybrany zostanie optymalny sterownik. Czasami po zainstalowaniu systemu zmieniane są karta grafiki, monitor. W takich przypadkach trzeba skonfigurować sprzęt.

System zawiera program *lspci*. Służy on do zbierania informacji o sprzęcie. Komunikuje się on bezpośrednio z urządzeniem, a następnie wyświetla szczegółowe dane o urządzeniu. Można je wykorzystać przy dobieraniu konfiguracji.

Monitor i kartę grafiki można w systemie Linux konfigurować za pomocą programu *redhat-config-xfree86*.

Testowanie i konfiguracja sprzętu

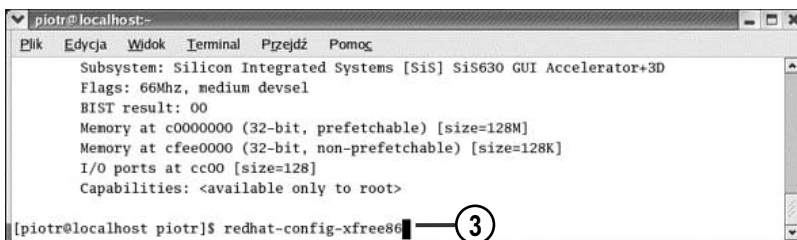
Aby uzyskać informacje o właściwościach części składowych komputera:

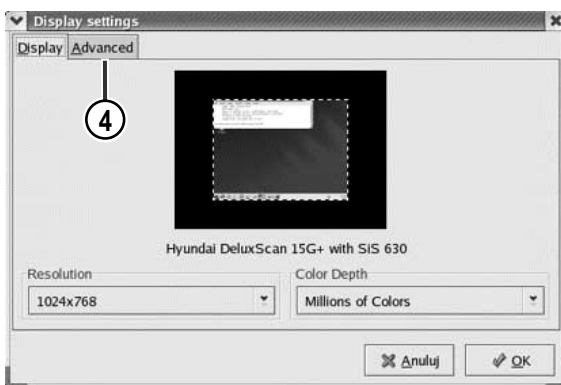
1. Zaloguj się do systemu i uruchom *Terminal*. Możesz w tym celu wykorzystać skrót utworzony na pulpicie.

```
piotr@localhost:~$  
Plik  Edycja  Widok  Terminal  Przejdź  Pomoc  
Memory at cfffd000 (32-bit, non-prefetchable) [size=4K]  
  
00:01.4 Multimedia audio controller: Silicon Integrated Systems [SiS] SiS PCI Audio Accelerator (rev 02)  
Subsystem: Silicon Integrated Systems [SiS] SiS PCI Audio Accelerator  
Flags: bus master, medium devsel, latency 64, IRQ 11  
I/O ports at d800 [size=256]  
Memory at cfffe000 (32-bit, non-prefetchable) [size=4K]  
Capabilities: <available only to root>  
  
00:02.0 PCI bridge: Silicon Integrated Systems [SiS] SiS 530 Virtual PCI-to-PCI bridge (AGP) (prog-if 00 [Normal decode])  
Flags: bus master, VGA palette snoop, fast devsel, latency 0  
Bus: primary=00, secondary=01, subordinate=01, sec-latency=0  
Memory behind bridge: 0000c000-0000cfff  
I/O behind bridge: cfe00000-cfefffff  
Prefetchable memory behind bridge: bfc00000-cfcfffff  
  
01:00.0 VGA compatible controller: Silicon Integrated Systems [SiS] SiS630 GUI Accelerator+3D (rev 31) (prog-if 00 [VGA])  
Subsystem: Silicon Integrated Systems [SiS] SiS630 GUI Accelerator+3D  
Flags: 66Mhz, medium devsel  
BIST result: 00  
Memory at c0000000 (32-bit, prefetchable) [size=128M]  
Memory at cfee0000 (32-bit, non-prefetchable) [size=128K]  
I/O ports at cc00 [size=128]  
Capabilities: <available only to root>  
  
[piotr@localhost piotr]$
```

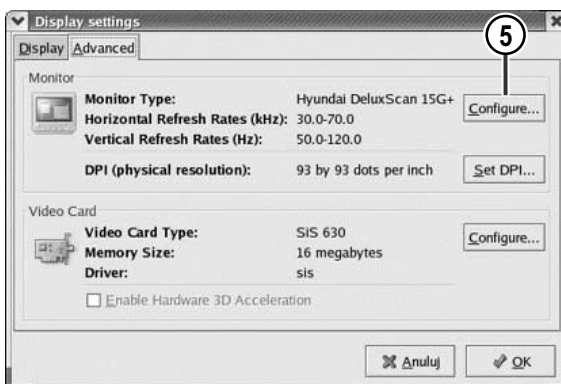
2. W oknie terminala wpisz `/sbin/lspci -v` i naciśnij klawisz *Enter*. Odszukaj informację dotyczącą karty grafiki.

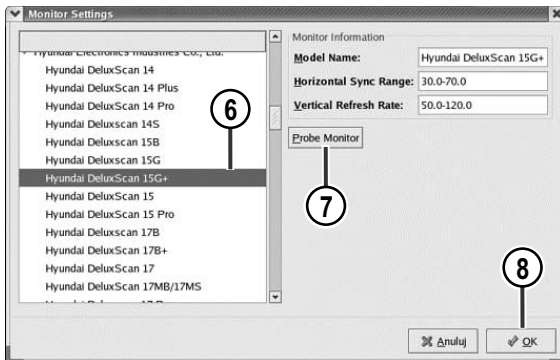
3. Zebrane informacje wykorzystamy do sprawdzenia poprawności konfiguracji karty grafiki i monitora. Wpisz w terminalu polecenie `redhat-config-xfree86`. Naciśnij klawisz *Enter*.

4. Wyświetlone zostało okno *Display settings*. Pod miniaturą ekranu widoczny jest typ monitora. W polu *Resolution* pokazana jest bieżąca rozdzielczość. W polu *Color Depth* można odczytać liczbę wyświetlanych kolorów. Kliknij kartę *Advanced*.

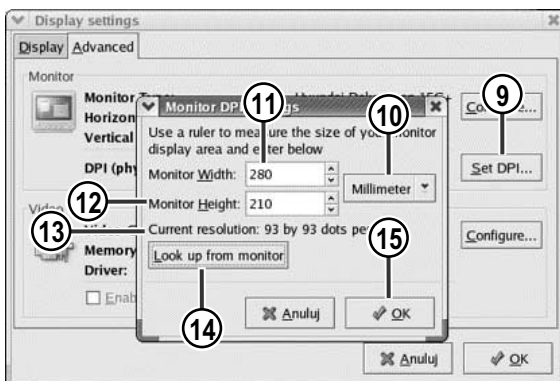
5. Na karcie *Advanced* można odczytać szczegółowe informacje na temat monitora i karty grafiki. Kliknij widoczny w części *Monitor* przycisk *Configure*.

6. Z listy widocznej po lewej stronie okna *Monitor Settings* wybierz typ monitora. Po wybraniu typu monitora (*Model Name*) wczytane zostaną: zakres częstotliwości odchyłania poziomego (*Horizontal Sync Range*) oraz częstotliwość odchyłania pionowego (*Vertical Refresh Rate*).

7. Jeżeli nie znasz typu monitora, kliknij przycisk *Probe Monitor*. Program odczyta informację o monitorze i wybierze odpowiednie ustawienia.

8. Kliknij przycisk *OK*. Ustawienia dotyczące typu i parametrów monitora zostaną zapisane.

9. Ponownie zostało wyświetlone okno *Display settings*. Aby zmienić rozdzielczość monitora, kliknij widoczny w części *Monitor* przycisk *Set DPI*.

10. Rozwiń listę jednostek miary. Wybierz taką, której chcesz używać.

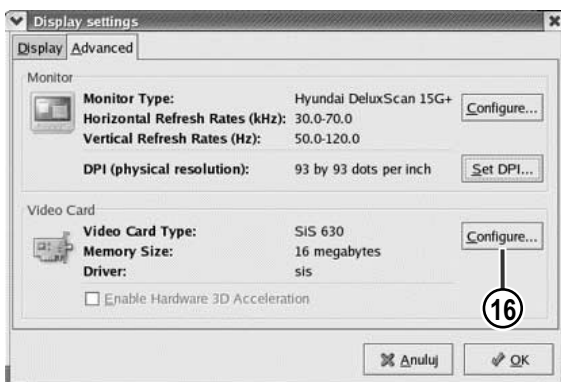
11. W polu *Monitor Width* wpisz szerokość ekranu.

12. W polu *Monitor Height* wpisz wysokość ekranu.

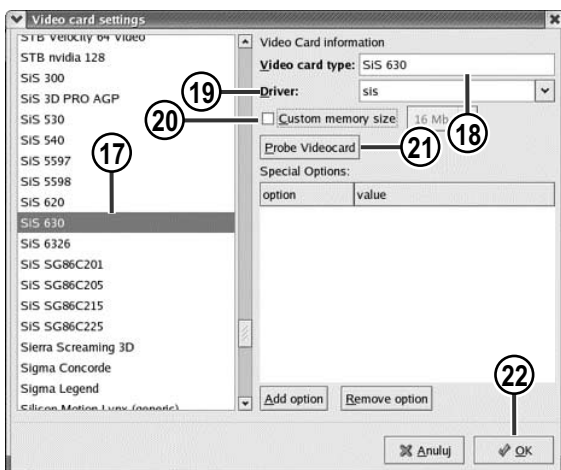
13. W linii *Current resolution*: widoczna jest bieżąca rozdzielczość ekranu. W przykładzie jest to 93 punkty na cal.

14. Po kliknięciu przycisku *Look up from monitor* system odczyta dane z monitora.

15. Aby zapisać ustawienia, kliknij przycisk *OK*.

16. W celu zmiany parametrów karty grafiki kliknij przycisk *Configure* widoczny w części *Video Card*.

17. Na liście typów kart zaznaczony jest dotychczas używany.

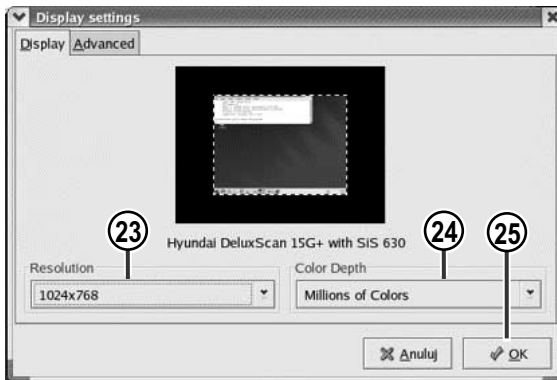
18. Nazwa karty grafiki jest widoczna również w polu *Video card type*.

19. W polu *Driver* widoczna jest nazwa sterownika. Z wykazem dostępnych sterowników można się zapoznać po rozwinięciu listy *Driver*.

20. Jeżeli karta grafiki ma możliwość zmiany rozmiaru pamięci, np. przez wykorzystanie obszaru pamięci RAM, możesz zaznaczyć opcję *Custom memory size*, a następnie wybrać z listy rozmiar pamięci karty grafiki.

21. Domyślne parametry mogą zostać odczytane przez system z karty po kliknięciu przycisku *Probe Videocard*.

22. Aby zamknąć okno *Video card settings* i zapisać ustawienia, kliknij przycisk *OK*.

23. Jeżeli podczas konfiguracji zmienione zostały parametry karty graficznej lub monitora, na listach widocznych w oknie *Display Settings* mogą być widoczne inne opcje niż przed konfiguracją. Rozwiń listę *Resolution* i wybierz z niej rozdzielczość ekranu.

24. Rozwiń listę *Color Depth* i wybierz z niej głębię kolorów.

25. Aby zapisać ustawienia i zamknąć okna, kliknij przycisk *OK*.

Podsumowanie

- ♦ Co oznacza zapis 800×600 ? Jest to informacja o rozdzielczości ekranu komputera. Liczba przed znakiem $\times$ oznacza liczbę punktów w poziomie. Liczba za znakiem $\times$ oznacza liczbę punktów w pionie.
- ♦ Co oznaczają litery *dpi*? Jest to skrót od słów *dot per inch*. Termin ten określa liczbę punktów przypadającą na jeden cal.
- ♦ Z jaką częstotliwością powinien pracować monitor, aby nie było widoczne migotanie obrazu? Częstotliwość robocza nie powinna być mniejsza od 75 Hz.
- ♦ Jak nazywa się program służący do zbierania informacji o urządzeniach zainstalowanych w systemie? Program ten nosi nazwę *lspci*.
- ♦ Jak nazywa się program przeznaczony do określania parametrów pracy karty graficznej i monitora? Program ten nosi nazwę *redhat-config-xfree86*.